

שָׁמָלָא אָזְדָּמָנָת, בְּדִין דִּינֵינוּ מִתְעָרֵין בְּעַלְמָא,
וְדִינָא שְׂרִיא בְּכָלָא.

רַבִי שְׁמֻעוֹן פָּרֵד חֹוה מִטִּי לְהָאֵי קְרָא, חֹוה בְּכֵי,
דְּבָתִיב, (אייה ב) הַשִּׁיב אַחֲר יִמְינּוּ. וּכְיַ אָפְשָׁר
דְּהַשִּׁיב אַחֲר יִמְינּוּ. אַלְא בְּגִין דָּאָקָדִים שָׁמָלָא
לְנִחְתָּא בְּעַלְמָא, וַיְמִינָא אֲשֶׁתְּאָרָת בְּאַתָּר אַחֲרָא.

אָמַר רַבִי שְׁמֻעוֹן, בְּתִיב (ישעה ט) הַצְדִיק אָבָד. וְהָא
אָזְקִימְנָא מַלְיִ, הַצְדִיק נָאָבָד לֹא (דף נ"ז ע"ב)
בְּתִיב, אַלְא הַצְדִיק אָבָד. מִכֶּל אַיִלּוֹן אֲנֵפִי מַלְפָא,
לֹא אֲשֶׁתְּבָח דָאָבָד, אַלְא צִדִיק. אָבָד בְּתִירִ סְטוּרִי:
חֶד, דָלָא שְׁרָאָן בֵּיה בְּרַכְּאָן, פָר בְּקָדְמִיתָא. וְהָד,
דָאָתְרִחִיקָת מַגִּיה בַת זָוִיגִיה דְהִיא בְּגַסְתִּי יִשְׂרָאֵל.
אֲשֶׁתְּבָח, דַצְדִיק אָבָד יְתִיר מִכֶּלָא. וְלוֹזְמָנָא דָאָתִי
בְּתִיב, (זכריה ט) גִילִי מַאֲד בַת צִיוֹן הַרְיִיעִי בַת יְרוֹשָׁלָם

לְשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ

מִתְעוּרִים דִינִים בְּעוֹלָם, וְהַדִּין שְׁרִוי אָבָד. וְהַרִי בָאָרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים, לֹא
כְּתוּב הַצְדִיק נָאָבָד, אַלְא הַצְדִיק אָבָד.
מִכֶּל אָוֹתָם פְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא נִמְצָא שָׁאָבָד
אַלְא צִדִיק. אָבָד בְשִׁנֵי צְדָדִים: אַחֲר –
יִמְינּוּ. וּכְיַ אָפְשָׁר שְׁהַשִּׁיב אַחֲר יִמְינּוּ?
אַלְא מִשּׁוּם שְׁהַקְרִים הַשְּׁמָאל לְרַדְתִּי
לְעוֹלָם, וְהַמִּין נִשְׁאָרָה בָמָקוֹם אַחֲרָה.
אָמַר רַבִי שְׁמֻעוֹן, בְּתִוב (ישעה ט) הַצְדִיק

הנה מלבד יבא לך צדיק ונושע הוא. צדיק ומושיע לא בתיב, אלא צדיק ונושע הוא. הוא נושא ודקאי. זה אתמר.

ימינך יי' נאדרי בכח. (שמות טו) מאי נאדרי, נאדר מבצעי ליה. אלא, בשעתא דשמאלא אתיא לאזדונא בימינא, כדין כתיב נאדרי תרעין, (ס"א בכח, תרעין, ולעלום וכו') ולעלום הבי הוא בגין דשמאלא אשתחה בימינא, ואתפליל ביה.

אמר רבי שמעון, במה דאקי מנא הבי הוא, דבר נש אשתחה דאתפלג. מאי טעם. בגין לכבלא עמיה בת זוגיה, דיתעבידיו חד גופה ממש. פדר ימינה, אשתחה דאתפלג. מאי טעם. בגין לכבלא עמיה שמאלא. והבי הוא כלא, חד בחד. ועל דא, בהד מחי ומשי, הדא הוא רבתיב ימינה יי' תרעין אויב.

לשון הקודש

גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים נאדרי, תרעין, (כח, שנין, ולעלום וכו') ולעלום הנה מלבד יבוא לך צדיק ונושע הוא. זה בך, משום ששמאל נמצא בימין צדיק ומושיע לא בתוב, אלא צדיק ונושע הוא. הוא נושא ודקאי, והרי זה נתבאר.

ימינך הד' נאדרי בכח. מה זה נאדרי? היה צדיק לחיות נאדרי אלא בשעה ממש. בשימינה, נמצא שענקלק. מה הטעם? כדי לקבל עמו בת ונו שעישו נוף אחד ששמאל בא להזונג בימין, או בתוב

תא חוי, שירתא דא אתמר, על ההוא זמגנא, ועל זמגנא דאתמי, ביומי דיתער מלכָא משיחא, דבתיב, ימיגד יי' תרעץ אויב, רעצת לא בתיב, אלא תרעץ. מה בתיב בקדמיתא, (איכה א) השיב אחר ימינו מפני אויב, בההוא זמגנא, היא תרעץ אויב לזמגנא דאתמי. וכלא חבי הוא, תחרום קמיך, הרסת לא בתיב, אלא תחרום. תשלה חרונך יאלמו בקש, כלל לזמגנא דאתמי. ימיגד יי' גאנדרי בפה, בזמגנא דא, בעלמא דין. ימיגד יי' תרעץ אויב, בזמגנא דמלכָא משיחא. וברוב גאונך תחרום קמיך, לביאת גוג ומגוג. תשלה חרונך יאלמו בקש, לתחיית המתים. דבתיב, (ויליאם יב) ורבים מישיני אדמות עפר יקיצו אלה לחי עולם ואללה לחרפות ולדראון עולם.

לשון הקודש

הכל, אחד באחד. ועל זה באחד מפה תחים קמיך – לא כתוב הרסת, אלא תחים. תשלה חרונך יאלמו בקש. נפל לעתיד לבא. ימיגד ה' גאנדרי בפח – בזמנ חיה, בעולם חיה. ימיגד ה' תרעץ אויב – בזמנ מלך הפטשית. וברוב גאנך תחים קמיך – לביאת גוג ומגוג. תשלה חרונך יאלמו בקש – לתחיית המתים, שבחות (ויליאם יב) ורבים מישיני אדמות עפר יקיצו אלה לחי עולם ואללה לחרפות ולדראון עולם.

בא ראה, שירה זו נאמרה על אותו זמן ועל הזמן שיבא לעתיד, בימים שיתעורר מלך הפטשית, שבחות ימיגד ה' תרעץ אויב. לא כתוב רעצת, אלא תרעץ. מה כתוב בתקלה? (איכה ב) השיב אחר ימינו מפני אויב. באותו זמן היה תרעץ אויב לעתיד לבא. והכל כך הוא.

בְּהַהְזֹא זָמָנָא. אמר רבי שמעון, זְבָאֵין אַיִנֵן דִיְשַׁתְּאָרוֹן בְּעַלְמָא, וּמְאָן אַיִנֵן. תָא חִזֵי, לֹא יִשְׂתָּאֵר מַבְנֵי עַלְמָא, בָר אַיִנֵן גַוִירִין, דַקְבִּילָא אֲת קִימָא קְדִישָא, וּעַלְוָו בְקִימָא קְדִישָא, בָאַיִנֵן תִּרְיוֹן חִזְקִיּוֹן, בְמָה דָאָקוּמָנָא. וְהַוָא גַטִיר לִיה לְהַהְזֹא קִים, וְלֹא עִילִיה בָאָתָר דָלָא אַצְטְרִיךְ, אַלְיָן אַיִנֵן דִיְשַׁתְּאָרוֹן, וַיְכַתְּבוּן לְהַיִי עַלְמָא.

מְנֻלָן. דְבַתִיב, (ישעה ז) וְהִיה הַגְשָׁאָר בְצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם קָדוֹשׁ יֹאמֶר לוֹ כָל הַבְּתוּב לְהַיִם בִּירוּשָׁלָם. מִשְׁמָע הַגְשָׁאָר בְצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם, דָבָל מְאָן דָאָגָור, בָאַלְיָן תִּרְיוֹן דָרְגֵינוֹ עַל. וְאֵי גַטִיר לְהַהְזֹא קִים בְדַקָא חִזֵי, וַיַּזְהֵר בִּיה, עַלְיִיה בְתִיב הַגְשָׁאָר בְצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם. **אַלְיָן יִשְׁתְּאָרוֹן בְּהַהְזֹא זָמָנָא,** זְבָהו זְפִינָא קְדִשָא

לשון הקידוש

מַפְנִין לְנוּ? שְׁפָתּוֹב (ישעה ז) וְהִיה הַגְשָׁאָר בְצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם קָדוֹשׁ יֹאמֶר לוֹ כָל הַבְּתוּב לְהַיִם בִּירוּשָׁלָם. מִשְׁמָע הַגְשָׁאָר בְצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם, שָׁבֵל מִי שְׁגָפֹול, בְשִׁתִי תְּדִרְגוֹת הַלְלוּ נְכָנָס. וְאֵם שׁוֹמֵר אֹתוֹ בְרִית בָּרוּאֵי וַיַּהַר בּוֹ, עַלְיוֹ בְתּוֹב הַגְשָׁאָר בְצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם. אַלְוָו יִשְׁאָרוֹ לְאֹתוֹ זָמָן, וּבָהָם עַתְיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לַתְּדִשֵּׁ אֶת אֹזֶת זָמָן, אמר רבי שמעון, אשרי אוֹתָם שִׁישָׁאָרוּ בְעוֹלָם. וְמַיְהָם? בא רָאָה, לא יִשְׁאָרוּ בְעוֹלָם רק אוֹתָם מְהֻולִים, שִׁקְבָּלוּ אֹתָם בְרִית הַקָּדוֹשׁ, וַיִּגְנְסֹו לְבִרִית הַקָּדוֹשׁ בְאוֹתָם שְׁנִי תְּלִקִים, בָמו שְׁבָאָרְנוּ, וְהָוָא שׁוֹמֵר אֶת אֹתוֹ הַבְּרִית וְלֹא מְגַנִּיסָו לִמְקוֹם שְׁלָא צָרִיךְ. אֶלְהָה הָם יִשְׁאָרוּ וַיְכַתְּבוּ לְהַיִי עוֹלָם.

בריך הוא לחדתא עלמא, ולמחדי בהו. על ההוא זמגנא בתיב, (תהלים קד) יְהִי כָּבֹוד יְהִי לְעוֹלָם יִשְׁמָח יְהִי בְּמַעֲשָׂיו.

רבי חייא היה איזיל לגביו רבי אלעזר, אשבחיה דהוה יתיב לגביה הרבי יוסף ברבי שמעון בן לקוניגיא חמי. עד דזקיף רישיה, חמא לייה לרבי חייא, אמר, (ישעה יט) ביום ההוא יהיה ישראל שלישיה למצרים ולאשרור ברכה בקרוב הארץ אשר ברכו יי' צבאות לאמר ברוך עמי מצרים ומעשה יידי אשור ונחלתי ישראל, (ס"א וכי אשור למצרים קרבין איינו לקודש בריך הוא. אלא, על גלוותא ריסקון ממצרים ומאשר אמר, וכי אמר על מצרים ועל אשור, על אינון חסידין להוזן, האחדרו בתויבתא, ואשתארון למפלח לישראל ולמלך משיחא, דכתיב, (תהלים עב) ווישתחו לו כל מלכים. ובתיב, (ישעה מט) והיו מלכים אומנייד וגנו).

אמר ליה, מי דכתיב, (משל ג) דרכיך דרכי נעם אמר ליה בטה מפשין בו) **בני**

לשון הקודש

העולם ולשם בהם. על אותו זמן בתוב, (תהלים קד) יְהִי כָּבֹוד ה' לְעוֹלָם יִשְׁמָח ה' בְּמַעֲשָׂיו.
רבי חייא היה הולך לרבי אלעזר. מצאו שהיה יושב אצל רבי יוסף ברבי שמעון בן לקוניגיא חמי. עד שעדרים ראשוו בתשובה ונשarrow לעבד את ישראל ואת מלך המשית שבתוב תהילים עב) ווישתחו לו כל מלכים. ובתויב והיו מלכים אומנייד וגנו.

אמר לו, מה זה שבתוב דרכיה דרכיכי נעם? אמר לו, בטה טפשין)

עַלְפָא, דְּלֹא יַדְעֵין וְלֹא מְשֻׁגִּיחַ בְּמַלְוִי דָּאוּרִיתָא,
הַהָּא מְלִין דָּאוּרִיתָא (נ"א בְּמַה רְוֵין עַלְאֵין אֵיתַ בָּהוּ) אִינְיוֹן
אֲרָחָא לְמַזְכֵּי בְּהַהְוָא נָעַם יְיָ דְּכַתִּיב דְּרָכֵיכָה דְּרָכֵי
נָעַם וְכָל גַּתְיוֹתֶיהָ שְׁלוֹם. דְּרָכֵיכָה נָעַם וְכָאִי. מְאִי
נָעַם. בְּמַה דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים כ) לְחוֹזֹת בְּנָעַם יְיָ, וְהָא
אַוְקְמוֹה, בְּגַיּוֹן (נ"א כ) דָּאוּרִיתָא, וְאֲרָחָוי, מַהְהָוָא
נָעַם אַתְּיָן, וְאִינְיוֹן אֲרָחָין פְּרִישָׁן בֵּיהֶ, וְעַל דָּא
דְּרָכֵיכָה דְּרָכֵיכָה נָעַם וְכָל גַּתְיוֹתֶיהָ שְׁלוֹם.

אָמַר רַבִּי חִיא, תְּגִינָּנוּ, בְּשַׁעַתָּא דְּקִידְשָׁא בְּרִיךְ
הַזָּא יְהָב אֲוּרִיתָא לִיְשָׁרָאֵל, נְפָק נְהֹרָא
מַהְהָוָא נָעַם, וְאַתְעַטֵּר בֵּיהֶ קָדְשָׁא בְּרִיךְ הַזָּא,
וּמַהְהָוָא נָעַם אֲבָהִיקוּ זְיוּונָה דְּבָלָהוּ עַלְמַיִן (דף נ"ח ע"א)
דְּבָלָהוּ רְקִיעָן, דְּבָלָהוּ כְּתָרִין. עַל הַהְיָא שַׁעַתָּא
בְּכַתִּיב, (שיר השירים ג) צָאנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ
שְׁלָמָה וְגוּ.

לשון הקודש

בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יוֹדָעים וְלֹא מְשֻׁגִּיחִים מִפְּרָשׁוֹת בָּה, וְעַל וְהַדְּרָכֵיכָה דְּרָכֵיכָה נָעַם
בְּרוּכִי תּוֹרָה, שְׁחָרִי בְּרוּכִי תּוֹרָה (בְּמַה
סּוֹדוֹת עַלְיוֹנִים יְשִׁיבָה) הַמַּדְּרֵךְ לְזִוְּגָות בְּאָתוֹת
נָעַם ה/, שְׁבָתוֹב דְּרָכֵיכָה דְּרָכֵיכָה נָעַם וְכָל
גַּתְיוֹתֶיהָ שְׁלוֹם. דְּרָכֵיכָה נָעַם וְכָאִי. מְהַזְּהָב
נָעַם? בְּמוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלִּים כ) לְחוֹזֹת בְּנָעַם
ה/, וְהָרִי פְּרִשָּׁה, מְשׁוּם (כ) שְׁהַתּוֹרָה
וְדְּרָכֵיכָה בְּאַיִם מֵאָתוֹ נָעַם, וְאַוְתָּן דְּרָכִים

וְהִהִיא שְׁעַתָּא דְאַתְּבָנִי מִקְדְּשָׁא, אֲתַעַטֵּר קָדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּהַהְיוֹא עַטְרוֹה, וַיְתִיב בְּכֶרֶסְפִּיא
דִּילִיה, וְאַתְּעַטֵּר בְּעַטְרוֹי. וּמַה הִיא זְמַנָּא דְאַתְּחַרְבָּ
בֵּי מִקְדְּשָׁא, לֹא אֲתַעַטֵּר קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעַטְרוֹי,
וְהַהְוָא נָעַם אַתְּטִמֵּר וְאַתְּגִנֵּי.

אָמֵר רַבִּי אַלְעֹזֶר, בְּשְׁעַתָּא דְעַל מֵשָׁה בָּנוּ עַגְגָּא,
בְּמָה דְכַתִּיב, (שמות כד) וַיָּבֹא מֵשָׁה בְּתוֹךְ הַעֲגָן,
כִּבְרֵר נְשָׁה הַהְוָה אָזֵל בְּאַתְּרֵר הַרוֹחָא. אִיעָרָע בֵּית חֶדֶד
מַלְאָכָא רַבְּרָבָא, וְתַאֲנָא, קְמוֹאָל שְׂמִיה. וְהַוָּא
מִמְנָא עַל תְּרִיסְרֵר אַלְפִין מִמְנָנוּ שְׁלִיחָן. בְּעָא
לְאוֹזְרוֹגָא בֵּית הַמֵּשָׁה, פָּתָח מֵשָׁה פּוּמִיה, בְּתְרִיסְרֵר
אַתְּזָוָן גְּלִיפָּן דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְאַוְלִיף לֵיה קָדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּסֶגֶה, וְאַתְּרַחְקָמִיה תְּרִיסְרֵר אַלְפִין
פְּרִסְיָן, וְהַוָּה אָזֵל מֵשָׁה בְּעַגְגָּא, וְעִינָיו מַלְחָטָן
כְּגֻמְרִין דְאָשָׁא.

לשון הקודש

צָאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה
לְתוֹךְ הַעֲגָן, בְּכַתְוָב (שמות כד) וַיָּבֹא מֵשָׁה
בְּתוֹךְ הַעֲגָן, בָּאָדָם שְׁהִיה הַזָּוֵל בְּמָקוֹם
שֶׁל רֹויָת, וַיְפָנֵשׁ בּוּ מַלְאָךְ בְּדוֹל אֶחָד.
וּשְׁנִינוּ שְׁשָׁמוֹ קְמוֹאָל, וְהַוָּא מִמְנָה עַל
שְׁנָים עָשָׂר אַלְפִים מִמְנִים שְׁלִיחִים. רְצָחָה
לְהַזְהָגָן בְּמֵשָׁה. פָּתָח מֵשָׁה פּוּ בְּשִׁתְיִם
עִשְׂרָה אֲוֹתִיותִ חֲקֻוקָות שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּרוֹשׁ
וְאַזְתָּה שְׁעַה שְׁגָבָנה הַמִּקְדֵּשׁ, הַתְּעַטֵּר
הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּאַתְּה עַטְרוֹה, וַיִּשְׁבַּב
בְּכֶסֶאוּ וְהַתְּעַטֵּר בְּעַטְרוֹתִין. וּמְאֹתוֹ וּמִן
שְׁנָחָרָב בֵּית הַמִּקְדֵּשׁ, לֹא הַתְּעַטֵּר
הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַטְרוֹתִין, וְאַזְתָּה נָעַם
הַתְּבִשָּׁה וּנְגַנְגָּן.